

फोन नं. ०२२-६९१६२३००
romumbai@dtmh.maharashtra.gov.in
www.jdteromumbai.org.in

सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई^१
जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत इमारत, पहिला मजला,
शासकीय तंत्रनिकेतन परिसर
४९, खेरवाडी, अलियावार जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ५१.

क्र. ४/विकामुं/तांशि/संस्था बदल/२०२५/१६८२

दिनांक : १० ८ JUL २०२५

अत्यंत महत्वाचे व तातडीचे

प्रति,
प्राचार्य,
संचालक/प्राचार्य,
सर्व शासकीय, अशासकीय अनुदानित, विनाअनुदानीत
अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र
पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्था. व बीसीए/बीबीए/बीएमएस
एमबीए इंटिग्रेटेड/एमसीए इंटिग्रेटेड अभ्यासक्रमाच्या संस्था.
(मुंबई विभागा अंतर्गत)

विषय:- शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये सर्व शासकीय, शासन अनुदानित व विनाअनुदानित
अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र/ फार्म डी. व वास्तुशास्त्र पदवी अभ्यासक्रमांच्या संस्थेतील
विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या व दुस-या वर्षानंतर संस्था
बदल करण्याबाबत

संदर्भ:- १. मा.संचालक, तंत्रशिक्षण, म.रा., मुंबई यांचे परिपत्रक क्र.२/एनजीसी/वि.सं.ब.

/ DTEM-D2/81/20225 दि.०३.०७.२०२५

२. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालयाचे पत्र क्र.२एनजीसी/विद्यार्थ्यी संस्था बदल// DTEM-
D2/82/20225 DESK 2 Dt 03.07.2025

उपरोक्त संदर्भाधीन पत्रान्वये आपणास कळविण्यात येते की, या विभागा अंतर्गत येणा-या सर्व
शासकीय, शासन अनुदानित व विनाअनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र/फार्म डी, वास्तुशास्त्र,
बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प इ. पदवी अभ्यासक्रम राबविणा-या संस्थांनी संदर्भाकिंत
पत्रात दिलेल्या निर्देशानुसार आपल्या संस्थेत प्रथम वर्षात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रम
बदल अथवा स्थलांतराने संस्थांबदल करावयाचा असल्यास तसेच दुस-या व तिस-या वर्षानंतर संस्था बदल
करावयाचे असल्यास संदर्भीय परिपत्रकात दिलेल्या निर्देशाचे पालन करून आवश्यक ती कार्यवाही
करण्यात यावी.

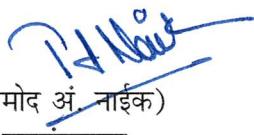
तसेच परिपत्रकातील टप्पा क्र. १ मधील तपशील (अ) मध्ये नमुद केल्या नुसार प्राचार्यांनी प्रथम
वर्षाच्या किंवा प्रथम व द्वितीय सत्राच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे गुणवत्तेनुसार शाखा बदलाची कार्यवाही
दि. १६.०७.२०२५ पर्यंत पुर्ण केल्या नंतर शाखा बदल करण्याकरीता तयार करण्यात आलेली गुणवत्ता
यादी तसेच विद्यार्थ्याच्या अर्जाच्या व आवश्यक कागदपत्राच्या प्रतिची एक प्रत या कार्यालयास ई-मेल व्हारे
सादर करण्यात यावी. तशी आवश्यक ती मंजूरी घेण्यात यावी.

तसेच ज्या विद्यार्थ्याना संस्था बदल करून घ्यावयाचा आहे. अशा विद्यार्थ्याना ज्या संस्थेत प्रवेश घ्यावयाचा आहे. त्या संस्थेने या पत्रासोबत सादर केलेला विहित नमुण्यातील अर्ज देखील सादर करण्यात यावा तसेच आपल्या संस्थेत स्थलांतरणाने प्रवेश घेण्या-या विद्यार्थ्याचे अर्ज दि.२०.०७.२०२५ पुर्वी या कार्यालयास विहित अर्ज आवश्यक कागदपत्रे ई-फाईल (PDF) मध्ये व Annexure B ची Microsoft Excel Sheet मधील Soft Copy सह प्रस्ताव ई-मेल व्हारे सादर करण्यात यावा.

विद्यार्थ्यानी संस्थेत स्थलांतरनाने प्रवेश घेण्याकरीता सादर केलेले अर्ज नियमांचे पालन करून आपल्या स्तरावर छानणी करून आवश्यकत्या कागदपत्रासह संबंधित प्रस्ताव या कार्यालयास एकत्रित रित्या (एका एका विद्यार्थ्याचा अर्ज सादर करू नये) सादर करण्यात यावीत.

विद्यार्थ्याने आपल्या संस्थेत संस्थास्थलांतरणाने प्रवेश मिळण्याकरीता अर्ज सादर केला असल्यास त्याबाबतचा पाठपुरावा करणेसाठी विद्यार्थ्यी अथवा पालकांस या कार्यालयात पाठविण्यात येऊ नये.

सोबत :-परिपत्रक व Annexure B ची प्रत

(प्रमोद अं. नाईक)
सहसंचालक
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, मुंबई-५१.

प्रत :- १. मा.संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, म.रा.मुंबई यांना माहिती करीता
२. श्री.भामरे, प्रोग्रामर सर्व संस्थांना सदरचे पत्र ई-मेल व्हारे पाठवीण्यात यावे

महाराष्ट्र शासन

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४७५, ४६५, ४९२, ४४२, ४४३, ४४७

ई-मेल - desk2@dtet.maharashtra.gov.in वेबसाईट : <http://www.dte.maharashtra.gov.in>

क्र. २/एनजीसी/विद्यार्थी संस्था बदल/२०२५

प्रति,

- १) सहसंचालक,
तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय,
मुंबई, नाशिक, मुणे, छत्रपती संभाजीनगर, अमरावती व नागपूर
- २) प्राचार्य, सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी,
बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प इ. पदवी सहाविद्यालये,
महाराष्ट्र राज्य

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये सर्व शासकीय, शासन अनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याबाबत.....

- पहा :**
- १) शासन अधिसूचिना क्रमांक नियम २०२५/प्र.क्र. ६५/तांशि ४, दि. १९ जुन, २०२५
  - २) शासन अधिसूचना क्र.प्रप्राआ-२०२४/प्र.क्र.७०/तांशि-४, दि. १४ फेब्रुवारी, २०२५
  - ३) शासन अधिसूचना क्र.पपनि-२०२४/प्र.क्र.७२/तांशि-४, दि. २४ मार्च, २०२५
  - ४) शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१६/प्र.क्र.४७३(भाग-३)/तांशि ४, दि. २४ एप्रिल, २०१७
  - ५) या संचालनालयाचे परिपत्रक क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२५/DTEM-D2/81/2025, दि. 03.07.2025

शै. व. २०२५-२६ मध्ये सर्व शासकीय, शासन अनुदानित विनाअनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील इच्छुक व पात्र विद्यार्थ्यांना पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्यासाठीचे अर्ज ज्या शैक्षणिक संस्थेत पाठ्यक्रम बदल / संस्था बदल पाहिजे आहे, अशा संस्थेत दि. १४.०७.२०२५ पर्यंत करण्यासाठी संदर्भ क्रमांक ५ च्या परिपत्रकान्वये सुचित करण्यात आलेले आहे. यास्तव विद्यार्थी पाठ्यक्रम / संस्था बदलासाठी प्राप्त होणा-या अर्जावर दि. २४.०४.२०१७ च्या शासन अधिसूचनेतील नियम क्रमांक १६ मधील तरतुदीनुसार सोबतच्या प्रपत्रात नमूद केल्यानुसार तीन स्तरावर मान्यता देण्याची कार्यवाही कालमर्यादेत करण्यात यावी. सदर कार्यवाही करतांना सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये व संबंधित संस्थांचे प्राचार्य यांनी नियमांचे काटेकार पालन करावे.

१. या संचालनालयाच्या संदर्भ क्रमांक ५ च्या परिपत्रकानुसार प्राप्त होणा-या अर्ज व त्यासोबतच्या कागदपत्रांची तपासणी प्राचार्य / सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचे स्तरावरुन नियमातील तरतुदीनुसार करून सोबतच्या प्रपत्रात नमूद केल्यानुसार कालमर्यादेत कार्यवाही करण्यात यावी.
२. विद्यमान संस्थेच्या संस्था प्रमुखांनी (Present / Parent Institute) विद्यार्थ्यांना संस्था बदलास ना-हरकत प्रमाणपत्र देतांना त्यामध्ये Institute DTE Code, Students Application ID, Course Choice Code, Vacancy of concern branch, GAP Cert. इ. माहिती नमूद करणे अनिवार्य राहील.

3. पाठ्यक्रम, संस्था व विद्यापीठ स्थलांतरणास संबंधित संस्थेने दिलेल्या ना-हरकत प्रमाणपत्र व रिक्त जागा विचारात घेऊन मान्यतेची कार्यवाही होणार आहे. याबाबत भविष्यात रिक्त जागा नसल्याचे निर्दर्शनास आल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांचे स्थलांतरण पुर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करण्यात येईल, परिणाम स्वरूप विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसानीस संबंधित संस्थेच्या प्राचार्यावर व्यक्तीशः जबाबदारी निश्चित करण्यात येईल.
4. संस्था बदल व शाखा बदलासह संस्था बदल याकरीता विद्यार्थ्यांनी ज्या विनाअनुदानित संस्थेसाठी विनंती केलेली आहे त्या विनाअनुदानित संस्थेच्या प्राचार्यांनी याबाबतच्या प्रस्तावावर कार्यवाही सोबतच्या प्रपत्रात नमूद कालमर्यादेत होईल याची खबरदारी घ्यावी व आवश्यक तो पाठपुसावा वरिष्ठ कार्यालयांकडे त्यांचे स्तरावरुन करावा, तसेच पाठ्यक्रम / संस्था बदलाचे आदेश पारित झाल्यास ते विद्यार्थ्यांना ई-मेल द्वारे संस्था स्तरावरुन पाठविण्यात यावेत.
5. दि. २४.०४.२०१७ च्या शासन अधिसूचनेतील नियम क्रमांक १६ मधील पाठ्यक्रम, संस्था बदलाच्या तरतुदी / नियम स्पष्ट असून याबाबतची कार्यवाही करतांना नियम तथा तरतुदीचे उल्लंघन झाल्यास संबंधित प्राधिका-यास जबाबदार धरण्यात येईल, याची नोंद घ्यावी.
6. विद्यार्थी संस्था बदलाच्या नियमामध्ये अपवादात्मक परिस्थितीत विशेष बाब म्हणून नियम शिथील करण्याचे प्राधिकार नमूद नाहीत, त्यामुळे नियमानुसार संस्था बदल अनुज्ञेय नसलेल्या विद्यार्थ्यांची प्रकरणे संस्था व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचे स्तरावरुन तात्काळ निकाली काढण्यात यावीत व तसे संबंधितांना कळविण्याची कार्यवाही करावी.
7. सर्व संस्था प्रमुखांना कळविण्यात येते की, बदली मागितलेल्या विद्यार्थ्यांस या संचालनालयाचे मान्यता आदेश प्राप्त झाल्यानंतरच लिहींग सर्टीफीकेट द्यावे व कोणत्याही परिस्थितीत तत्पुर्वी ते देण्यात येवू नये. तसेच संबंधित विद्यार्थ्यांच्या संस्था बदलासाठी केवळ ना-हरकत प्रमाणपत्र निर्गमित केल्याच्या कारणास्तव त्यांचे संस्थेतील प्रवेश रद्द करू नये, अथवा सदर रिक्त होणा-या जागेवर संचालनालयाची मान्यता प्राप्त होण्यापूर्वी इतर विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात येऊ नये,
8. विद्यार्थी संस्था बदलास या संचालनालयाची / संचालनालयाने प्राधिकृत केल्यानुसार सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांची पूर्व मान्यता नसेल तर असा संस्था बदल अनधिकृत समजण्यात येईल. संचालनालयाच्या / विभागीय कार्यालयाच्या पूर्वमान्यतेशिवाय संस्था बदलाने जाण्यास संस्थेने (Present / Parent Institute) लिहींग सर्टीफीकेट देणे व संस्था बदलाने प्रवेश देणा-या संस्थेने (Aspiring Institute) त्या लिहींग सर्टिफिकेट आधारे विद्यार्थ्यांस प्रवेश दिल्याचे त्यास संचालनालयामार्फत कार्यात्तर मान्यता देण्यात येणार नाही याची विशेष नोंद घ्यावी. या संचालनालयाची किंवा संचालनालयाने प्राधिकृत केलेल्या प्राधिका-याची पूर्व मान्यता नसतांना संस्था बदलीने प्रवेश दिल्याचे आढळून आल्यास विद्यार्थ्यांच्या होणा-या शैक्षणिक नुकसानीस संबंधित संस्था व संस्था बदलाने प्रवेश देणारी संस्था या दोन्ही संस्थांच्या संस्था प्रमुखांना जबाबदार धरून त्यांचे विरुद्ध कारवाई करण्यात येईल.
9. विद्यार्थी संस्था बदलाबाबत सोबतच्या प्रपत्रात नमूद केल्यानुसार कालमर्यादेत कार्यवाही करण्यात यावी. सदर कालमर्यादेपूर्वी विद्यापीठाचा किंवा संस्थेचा निकाल घोषित झाला नसेल तर, संबंधित विद्यार्थी शाखा बदल, संस्था बदल, संस्था बदलासह शाखा बदल, संस्था शाखा बदलास विद्यापीठ बदल इ, मागणीचा विचार करण्यात येणार नसल्याची माहिती नियमातील तरतुदीच्या आधारे संस्था स्तरावरुन विद्यार्थ्यांना देण्यात यावी,
10. विद्यार्थी संस्था बदलाबाबतचे विद्यार्थ्यांचा Annexure A मधील विनंती अर्ज व त्यासोबतची कागदपत्रे व सदर अर्जाची माहिती सोबतच्या Annexure B सह प्रस्ताव सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय व या संचालनालयास मुळ कागदपत्राची पडताळणी केल्याच्या प्रमाणपत्रासह पाठविण्यात यावेत. तसेच "Annexure B" ची Microsoft Excel sheet मधील Soft Copy संस्थेने सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालयास व तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालयांनी या संचालनालयास ई-मेल द्वारे सुध्दा पाठवावी.
११. अभ्यासक्रम / संस्था टप्प्याटप्प्याने बंद करतांना संस्थेत शिक्षण घेत असलेले सर्व विद्यार्थ्यांची टप्प्याटप्प्याने अभ्यासक्रम / संस्था बंद होण्याच्या कालावधीपर्यंत सर्व शैक्षणिक व इतर सोई सुविधा पुरविण्याची जबाबदारी संस्थेची असून तसे हमीपत्र संस्थेने अभ्यासक्रम बंद / संस्था बंद करतांना दिलेले आहे. त्याचप्रमाणे विद्यार्थी संस्था बदलाच्या नियमामध्ये अभ्यासक्रम / संस्था टप्प्याटप्प्याने बंद झाल्यामुळे संस्था बदलास अपात्र विद्यार्थ्यांना विशेष बाब म्हणून नियम शिथील करण्याची तरतुद असल्याने असे अर्ज आपले स्तरावरुन निकाली काढण्यात यावेत.

तथापी, राज्यातील व्यावसायिक तंत्रज्ञान पदवी अभ्यासक्रमांच्या ज्या संस्था / संस्थेतील अभ्यासक्रमांच्या टप्प्याटप्प्याने बंद करण्याचा कालावधी संपुष्टात आल्यानंतर या संस्थेतील / अभ्यासक्रमाच्या उर्वरीत विद्यार्थ्यांचे अन्य संस्थेत समावेशानाची कार्यवाही शासन निर्णय क्रमांक मान्यता-२०२०/(प्र.क्र.१३४/२०)/तांशि ५, दि.०१.०२.२०२१ नुसार कार्यवाही करावी.

१२. दि.२४.०४.२०१७ च्या शासन अधिसूचनेतील नियम क्रमांक १६ (४) अन्वये अधिसूचनेच्या अंतर्गत समाविष्ट नसलेल्या व्यावसायिक शैक्षणिक संस्थेतील विद्यार्थी विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण संस्थेमध्ये संस्था व अभ्यासक्रम बदलासाठी, अधिसूचनेच्या कलम ३(१) मधील पात्रतेच्या अटी, शर्ती व नियम १६ (२) मधील नियमाच्या पुरतेच्या अधिन पात्र आहेत. सबव अशी प्रकरणे संबंधित विद्यार्थ्यांची प्रश्न, थेट द्वितीय वर्षात प्रवेशाच्या वेळी राज्यातील पात्रतेच्या अटी, शर्ती व नियमाच्या पृष्ठर्थ आवश्यक कागदपत्रासह सादर करण्यात यावीत.

१३. सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी संस्थेतील प्राचार्यांनी संस्था बदलाबाबतची सुचना संस्थेच्या संकेतस्थळी व नोटीस बोर्डवर लावण्यात यावी. तसेच शक्य असल्यास विद्यार्थ्यांना अर्ज करण्यास ई-सुविधा उपलब्ध करून द्यावी.

१४. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचे स्तरावरुन संस्था बदलास दिलेली मान्यता व संस्था स्तरावरुन संस्थेअंतर्गत शाखा बदलास दिलेली मान्यता याची माहिती मा. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यू इक्सेलसिएर बिल्डींग, ए के नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९ यांना व या संचालनालयास सादर करावी.

Signed by

Vinod Mahadeorao Mohitkar

Date: 03-07-2025 17:58:41

(डॉ.विनोद मोहितकर)

संचालक, तंत्र शिक्षण, म. सा. मुंबई

प्रत, माहितीसाठी सादर

- १) मा. सचिव, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यू इक्सेलसिएर बिल्डींग, ए के नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९ यांना माहितीसाठी सादर
- २) मा. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य (पात्रता शाखा)
- ३) कार्यासन क्रमांक ३, मुख्य कार्यालय, मुंबई
- ४) कार्यासन क्रमांक २, निवड नस्तीस.

प्रपत्र - अ

अ. क्र.	तपशील	कार्यवाही	कालमर्यादा	कार्यवाही प्राधिकारी
१	अ) संस्था अंतर्गत शाखा बदल	संबंधित संस्थेच्या प्राचार्यानी प्रथम वर्षाच्या किंवा प्रथम व द्वितीय सत्रांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे गुणवत्तनेसार शाखा बदलाची कार्यवाही करावी	दि. १६/७/२०२५ पर्यंत किंवा थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व एचएमसीटी अभ्यासक्रमाच्या रिक्त जागा निश्चित (Confirm) करण्याचा दिनांकाच्या ५ दिवस अगोदर यापैकी जे आधी घडेल त्या दिनांकापर्यंत	प्राचार्य, संबंधित संस्था यांचे स्तरावरून सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय यांचे मान्यतेने
	ब) संस्था बदल / संस्था बदलासह शाखा बदल	प्राप्त विनंती अर्जानुसार विद्यार्थ्याच्या गुणवत्तेच्या आधारे विहित नमुन्यातील अर्जावर आवश्यक ती माहिती भरून आवश्यक दस्तावेजासह त्यांचेकडील रिक्त जागांची माहिती व ना-हरकत प्रमाणपत्रासह प्रस्ताव अभ्यासक्रम निहाय सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांना सोबतच्या Annexure B च्या विहित नमुन्यातील माहितीसह Email द्वारे पाठविण्यात यावेत.	दि. १४/७/२०२५ पासून दि. १६/७/२०२५ किंवा थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व एचएमसीटी अभ्यासक्रमाच्या रिक्त जागा निश्चित (Confirm) करण्याचा दिनांकाच्या ४ दिवस अगोदर यापैकी जे आधी घडेल त्या दिनांकापर्यंत	संस्था बदलीने प्रवेश देणाऱ्या संस्थेचे प्राचार्य
२	अ) संस्था बदल / संस्था बदलासह शाखा बदल (विभागांतर्गत विद्यापीठ बदलासह)	सर्व शासकीय, शासन अनुदानित व विनाअनुदानित संस्थाकडून संस्था बदलाबाबत विद्यापीठा अंतर्गत प्राप्त अर्जाच्या (१-ब नुसार) अनुषंगाने सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांनी त्यांचे कार्यक्षेत्रात असणा-या संस्था बदलाचे प्रकरणी मान्यतेची कार्यवाही करावी.	दि. १७/७/२०२५ पासून दि. २२/७/२०२५ किंवा थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व एचएमसीटी अभ्यासक्रमाच्या रिक्त जागा निश्चित (Confirm) करण्याचा दिनांक यापैकी जे आधी घडेल त्या दिनांकापर्यंत	सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये
	ब) संस्था बदल / संस्था बदलासह शाखा बदल (आंतरविभागीय)	सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचेकडे १-ब नुसार प्राप्त होणा-या विभागाच्या बाहेरील / आंतरविभागीय प्रस्तावांची दि. २४.०४.२०१७ च्या शासन अधिसूचनेतील नियम क्रमांक १६ मधील तरतुदीनुसार छाननी / तपासणी करून सोबतच्या Annexure B च्या विहित नमुन्यातील माहितीसह मान्यतेसाठी एकत्रित प्रस्ताव मान्यतेसाठी तंत्र शिक्षण संचालनालयास पाठविण्यात यावेत.	दि. १७/७/२०२५ पासून दि. २२/७/२०२५ किंवा थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व एचएमसीटी अभ्यासक्रमाच्या रिक्त जागा निश्चित (Confirm) करण्याचा दिनांकाच्या ३ दिवस अगोदर यापैकी जे आधी घडेल त्या दिनांकापर्यंत	सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये

महाराष्ट्र शासन

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४७५, ४६५, ४९२, ४४२, ४४३, ४४७

ई-मेल - desk2@dttemaharashtra.gov.in वेबसाईट : <http://www.dte.maharashtra.gov.in>

क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२५

परिपत्रक

विषय: शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याबाबत.....

संदर्भ : शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१६/प्र.क्र.४७३(भाग-३)/तांशि ४, दि. २४.०४.२०१७

या संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय, शासन अनुदानित व विनाअनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्यास संदर्भीन अधिसूचनेतील नियम क्र. १६ अन्वये तरतूद करण्यात आलेली आहे. सदर नियमाची प्रत (मराठी व इंग्रजी मधील) सोबत माहितीसाठी जोडली असून त्यामध्ये पाठ्यक्रम बदल व संस्था बदलासाठीची प्रमुख पात्रता खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	वर्ष	विनंती	पात्रता
१	दुसरे वर्ष	अभियांत्रिकी पदवी पाठ्यक्रम / संस्था बदल	प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण, पाठ्यक्रम / संस्था बदलीस विनंती केलेल्या शाखेत संबंधित संस्थेत रिक्त जागांची उपलब्धता, तसेच विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारीत केलेली पात्रता.
२	तिसरे वर्ष	संस्था बदल	प्रथम वर्ष उत्तीर्ण, द्वितीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये तृतीय व चतुर्थ सत्र उत्तीर्ण किंवा विद्यापीठाच्या सवलतीनुसार उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण, संस्था बदलीस विनंती केलेल्या संस्थेतील संबंधित वर्ग शाखेत रिक्त जागांची उपलब्धता व विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारीत केलेली पात्रता
३	चौथे वर्ष	संस्था बदल	प्रथम व द्वितीय वर्ष उत्तीर्ण, तृतीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये पाचवे व सहावे सत्र उत्तीर्ण किंवा विद्यापीठाच्या सवलतीनुसार उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण, पाठ्यक्रम / संस्था बदलीस विनंती केलेल्या संस्थेतील संबंधित वर्ग शाखेत रिक्त जागांची उपलब्धता व विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारीत केलेली पात्रता

सदर संस्थामध्ये पाठ्यक्रम बदल व संस्था बदलासाठी अर्ज दि. १४.०७.२०२५ रोजी पर्यंत सादर करण्यात यावे.

Signed by

Vinod Mahadeorao Mohitkar

Date: 03-07-2025 18:01:06

(डॉ.विनोद मोहितकर)

संचालक, तंत्र शिक्षण, म. रा. मुंबई

प्रत : मा. सचिव, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यू एक्सेलसिएर बिल्डिंग, ए के नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९ यांना माहितीसाठी सादर

प्रत : माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित :-

१. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई, पुणे, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर, अमरावती व नागपूर त्यांना कळविण्यात येते की, सदर परिपत्रक त्यांचे कार्यक्षेत्रातील सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थाना अग्रेषित करून संस्थेच्या संकेतस्थळी व सूचना फलकावर प्रसिद्ध करण्यास कळविण्यात यावे.
२. प्राचार्य, सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य.
३. त्यांना कळविण्यात येते की, सदर परिपत्रक संस्थेच्या संकेतस्थळी व सूचना फलकावर प्रसिद्ध करून पुढील उचित कार्यवाही कालमर्यादेत करण्यात यावी.
४. मा. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य (पात्रता शाखा)
५. कार्यासन क्रमांक ३, मुख्य कार्यालय, मुंबई

ANNEXURE - AAPPLICATION FOR CHANGE OF COURSE OR INSTITUTION AFTER I, II OR III YEAR

1. Name of the Student (In Full) : _____
2. Application ID : _____
3. Academic year of Admission in the present Institute : _____
4. Whether Admission is under Supernumerary quota (Y/N) : _____
5. Address for correspondence with Pin code & Telephone Nos. (if any) : _____
6. Name of Parent Institute / Present Institute with DTE Code : DTE CODE _____
Name _____
7. Course of Study Details : Year / Semester _____ Branch _____
Choice Code _____
- 8.. Details of the Result of last exam.

Branch / Faculty	Year / Semester	Year of Passing	Summer / Winter	No. of attempt	Percentage	University
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7
9. Details of backlog subjects (if any) : _____
10. Name and DTE code of aspiring institute where admission by transfer is sought : DTE CODE _____
Name _____
11. Branch & Year / Semester and university in which admission by transfer is sought : Branch / Course _____
Year / Semester _____
Choice Code _____
University _____
12. Reasons for change of Institute/ change of branch and University : _____

I the undersigned state that the information stated above is true to my knowledge and belief. I am fully aware that transfer / change of institute / branch is not a right and it is up to the authority to decide my case on the basis of merit.

Date : / /2025

Signature of Student

Name and DTE code of the Parent Institute / Present Institute: _____

No _____

Date :- / /2025

No Objection Certificate

Certified that information furnished by applicant (Name) _____ is verified form the record. His / Her admission was not under supernumerary quota / TFWS category.. This institute has no objection for his / her transfer from this college / institute.

Seal of College / Institute

Signature of Principal

Name and DTE code of the Aspiring Institute: _____

No _____

Date :- / /2025

No Objection Certificate

This institute has no objection & agrees to admit the above candidate Shri / Kum. _____ to the branch _____ to Year / Semester _____ during the current academic year _____. After admitting all the internal students and ex-students and exhausting the claims of change of branch of internal candidates, the vacancies in year and course _____ are _____ (Nos.) I have ascertained the eligibility of the candidate for the above mentioned admission.

Seal of College / Institute

Signature of the Principal

Note: Institute's NOC can be issued on the letter head of the College / Institute separately if desired so by Director / Principal.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ३, अंक ४४(५)

सोमवार एप्रिल २४, २०१७/वैशाख ४, शके १९३९

[पृष्ठे ३६, किंमत : रुपये ९.००]

असाधारण क्रमांक १०४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांच्ये तयार केलेले
(भाग एक, एक-आ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २४ एप्रिल २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५.

क्रमांक टीईएम. २०१६/सीआर ४७३ (भाग -३)/टीई-४.—महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ (सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम २८) च्या कलम २३ व्हारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, शासन अधिसूचना उच्च व तंत्रशिक्षण, क्रमांक टीईएम. २०१५/सीआर ५३६/टीई. ४, दिनांक ११ मार्च २०१६ अधिक्रमित करून, महाराष्ट्र शासन याव्दारे पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रथम वर्ष व थेट वित्तीय वर्षांना (अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र आणि हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान) द्यावयाचे प्रवेश विनियमित करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे:—

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—

(१) या नियमांना, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियम), नियम, २०१७ असे म्हणावे.

(२) ते दिनांक २४ एप्रिल २०१७ पासून अंमलात येतील.

२. व्याख्या.— (१) या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) “अधिनियम” याचा अर्थ, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ (सन २०१५ चा महा. २८), असा आहे;

(ख) “प्रवेश उपस्थिती केंद्र” याचा अर्थ, जेथे उमेदवार प्रवेशाबाबतची कागदपत्रे सादर करून आणि शुल्काचा भरणा करून प्रवेश निश्चित करण्यासाठी उपस्थित राहील असे केंद्र, असा आहे;

(ड) कोणतीही संस्था, ज्यांच्याकडे उमेदवारानी त्यांची प्रमाणपत्रे, पदविका/पदवी, व इतर कागदपत्रे त्या संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी जमा केलेली असतील, व जर उमेदवार अशा संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पुढे चालू ठेवण्यासाठी किंवा त्या संस्थेतील सुविधा घेण्यासाठी इच्छुक नसतील अशा प्रसंगी जमा करण्यात आलेली प्रमाणपत्रे, पदविका/पदवी, व इतर कागदपत्रे उमेदवारास परत करण्यास कोणत्याही प्रकारे विरोध करणार नाहीत किंवा त्यासाठी अशा अभ्यासक्रमाचे किंवा इतर कोणतेही शुल्क अदा करण्यासाठी त्याच्यावर दबाव टाकणार नाहीत.

१६. पहिल्या, दुस-या किंवा तिस-या वर्षानंतर पाठ्यक्रम किंवा संस्था बदलणे,—

(१) प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पूर्ण केल्यानंतर म्हणजेच प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण असलेले किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेले, पाठ्यक्रम किंवा पाळी बदलण्याची विनंती करणा-या उमेदवाराला, जागांच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून त्याच संस्थेत तसे बदल करण्याची मुभा देण्यात येईल आणि हे बदल प्रथम वर्षाच्या/प्रथम व द्वितीय सत्रांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे करण्यात येतील. उमेदवार जो पाठ्यक्रम बदलून घेणार आहे त्या पाठ्यक्रमासाठी संबंधित विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती करण्याची जबाबदारीसंबंधित संस्थेच्या प्राचार्यांची असेल.

(२) उमेदवारांचा एक/दोन/तीन वर्षानंतर पाठ्यक्रम आणि/किंवा संस्था बदल खालील प्रमाणे करण्यात येतील,—

(क) प्रथम/द्वितीय वर्षात एकदा प्रवेश घेतलेला उमेदवार त्याच शैक्षणिक वर्षात इतर कोणतीही संस्था बदलून मागण्यास पात्र असणार नाही ;

(ख) प्रथम वर्षाच्या परीक्षेमध्ये (प्रथम व द्वितीय या दोन्ही सत्रांच्या)/द्वितीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये (तृतीय व चतुर्थ सत्राच्या) / तृतीय वर्षाच्या (पाचव्या व सहाच्या सत्राच्या) सर्व विषयामध्ये उत्तीर्ण असणारा किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक असलेल्या विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेला उमेदवार तसेच द्वितीय वर्षातील बदलासाठी प्रथम वर्षात उत्तीर्ण व तृतीय वर्षातील बदलासाठी प्रथम व द्वितीय वर्षात उत्तीर्ण उमेदवारास संस्था किंवा पाठ्यक्रम बदलून घेण्यास पात्र असेल ;

(ग) विना-अनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत शासकीय, शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्था, कोणत्याही टप्प्यावर बदलून घेता येणार नाही. तथापि शासकीय, शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्थेतील उमेदवाराला विना-अनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये बदल करून देण्याची मागणी करता येईल ;

(घ) विद्यार्थ्यांना, कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त संस्थांमध्ये बदलून जाता येणार नाही ;

(ड) विना-अनुदानित संस्थांमध्ये बदलून जाणे :- विना-अनुदानित संस्थांचे प्राचार्य हे, तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या पूर्व मान्यतेने, संस्थेचे ना-हरकत प्रमाणपत्र, विद्यापीठाचे विद्यापीठ पात्रता प्रमाणपत्र व रिक्त जागांबाबतची स्थिती सादर केल्यावर, बदल करून घेण्याच्या मागणीसाठी इतर संस्थामधील उमेदवारांचा विचार करतील. उमेदवार जो पाठ्यक्रम बदलून घेत आहे, त्या पाठ्यक्रमांसाठी संबंधित विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती संस्थेचे प्राचार्य किंवा संचालक करतील;

(च) संस्थेच्या प्राचार्यांच्या शिफारशी शिवाय तंत्र शिक्षण संचालनालयाकडून कोणताही अर्ज दाखल करून घेतला जाणार नाही ;

(छ) जर बदल करून घेण्याच्या प्रक्रियेपूर्वी विद्यापीठाचा किंवा संस्थेचा निकाल घोषित झाला नसेल तर, त्या विद्यापीठाचे/ संस्थेचे उमेदवार बदल करून घेण्याबाबतच्या मागणीपासून वंचित राहतील.

(३) अधिसंख्य कोट्यातील जागे अंतर्गत प्रवेश देण्यात आलेले उमेदवार हे पाठ्यक्रम किंवा संस्था बदलण्यासाठी पात्र असणार नाहीत.

(४) या अधिसूचनेच्या अंतर्गत समाविष्ट नसलेल्या व्यावसायिक शैक्षणिक शिक्षण संस्थामधील उमेदवार, या अधिसूचने अंतर्गत समाविष्ट विना-अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण संस्थेमध्ये संस्था व अभ्यासक्रम बदलासाठी, अधिसूचनेच्या कलम ३(१) मधील पात्रतेच्या अटी, शर्ती व निकष आणि वरील (२) मधील नियमांच्या पूर्तेच्या अधीन राहून पात्र असतील.

(५) वरील प्रमाणे केलेले सर्व शाखा बदल व संस्था बदल तंत्र शिक्षण संचालनालय, प्रवेश नियामक प्राधिकरणास कळवील.

(b) After receiving duly signed admission cancellation request letter from the Candidate as per schedule published by the Competent Authority, the institution shall cancel the admission immediately and generate online acknowledgement of cancellation of admission through institution login and issue a signed copy to the Candidate.

(c) The refund of fees on or before cut-off date of the admissions declared by the Competent Authority, shall be made within two days i.e. total fee minus the processing charges of Rs.1,000 or refund rule shall be as per the guidelines of the appropriate authorities or the State Government, as the case may be.

(d) If the admission is cancelled after the cut-off date of the admission declared by the Competent Authority, there shall be no refund except the Security Deposit and Caution Money Deposit.

(e) No institution, who has in its possession or custody, of any document in the form of certificates of degree, diploma or any other award or other document deposited with it by a person for the purpose of seeking admission in such institution, shall refuse to return such degree, certificate award or other document with a view to induce or compel such person to pay any fee or fees in respect of any course or program of study which such person does not intend to pursue or avail any facility in such institution.

16. Change of Course or Institution after First, Second or Third year.— (1) The Candidate seeking for a change in course or shift after successfully completing the First Year of studies or both first and second semester examination in full or failed in one of the heads of passing will be allowed to do so in the same institution subject to the availability of seats and changes will be carried out based on the marks of First Year or First and Second Semester together. The Principal shall be responsible for ascertaining the eligibility of the Candidates as laid down by the concerned University for the course to which the Candidate is being transferred ;

(2) Transfer of Candidates (Course and/or Institution) after one/two/three year shall be made in the following manner : —

(a) The Candidate once admitted in first or second year shall not be eligible for transfer to any other institution during the same academic year;

(b) The Candidate passing the first year (both first and second semester) or second year (both third and fourth semester) or third year (both fifth and sixth semester) examinations in full or failed in one of the heads of passing are considered as eligible for transfer of Institution or course, provided that for transfer after second year the candidate should have passed the first year, and for transfer after third year the candidate should have passed first and second year;

(c) There shall be no transfer of students at any stage in any case from Unaids Institutions to Government or Government Aided, University Departments, University Managed Institutions. However, the Candidate from Government or Government Aided, University Departments, University Managed Institution may seek transfer to Unaids Educational Institution;

(d) There shall be no transfer of students at any stage to Autonomous Institutions;

(e) *Transfer to Unaids Institutions.*— The Principals of Unaids institutions shall consider the Candidates from other institutions for transfer with prior approval from the Directorate of Technical Education on submission of No Objection Certificate (NOC) from institution, Eligibility Certificate from University and Vacancy position. The Principal or Director shall ascertain the eligibility of Candidates as laid down by the concerned University for the course to which the Candidate is being transferred ;

(f) No application without recommendation of the Principal of Institution shall be entertained by the Directorate of Technical Education ;

(g) If the result of the University or Institution is not declared before the process of transfer, Candidates of that University or institution will lose claim on transfer ;

(3) The Candidates admitted under Supernumerary Quota seats are not eligible for change of Course or Institution;

(4) The candidates from the professional educational institutions which are outside the purview of the act shall be eligible for transfer to the unaided private professional educational institutions subject to the fulfilment of eligibility criterion and requirements stipulated under the provisions of sub section (1) of section 3 of the Act and the fulfilment of the conditions stated in sub-rule (2).

(5) List of all such transfers shall be communicated by the Directorate of Technical Education to the office of the Admissions Regulating Authority for final approval.

Schedule-I

(For First Year Admission)

(See rule 6 and 7)

A. Allocation of seats within Sanctioned Intake

Sr. No.	Type of Institution	No. of Seats- as % of Sanctioned Intake				Institutional Quota (including 5% NRI, if applicable)	
		CAP Seats		All India Seats			
		Maharashtra State State (M.S.) Candidates	Minority Quota				
1	Unaided Private Professional Educational Institutions (excluding minority institutions)	Autonomous - 65% (State Level) Non- Autonomous- 45.5 % for HU, 19.5 % for OHU		Nil	15%	20%	
2	Unaided Minority Educational Institutions	Autonomous* 100% of M.S. Seats\$ (State Level) Non- Autonomous*- 70 % of M.S. Seats\$ for HU, 30 % of M.S. Seats\$ OHU	Minimum 51%@ Seats	15% of under CAP #	20%		

CAP Seats = Sanctioned Intake – Institutional Quota

CAP seats excluding Minority Quota

\$ M.S. Seats = CAP Seats – (All India Seats + Minority Quota)

%- Percentage

* The seats excluding the Minority Quota and the Institutional Quota shall be filled in the stipulated percentage from the Maharashtra Candidature Candidate and All India Candidature Candidate.

@These are the minimum percentage of seats to be filled in the Minority Institution through CAP, this may be extended up to 100%. However, before commencement of the CAP, such Institution shall declare and inform to the Competent Authority, the maximum percentage of minority quota to be filled in their institution. The Institutional quota for Architecture and Pharmacy includes 5% quota for NRI and in case the seats remain unfilled then they shall be allotted to the candidates with All India Candidature.

B. Allocation of Supernumerary Seats

(1) Jammu and Kashmir Migrant Candidates seats to be filled by the Competent Authority- The number of seats for this quota shall be as per the policy of the Government.